

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/15/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120012205
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2120012205.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Martina Žovinca a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci obžalovaného M. V., nar. XX.XX.XXXX v H. L., trvalé bydlisko Q. XXX/X, Q. T., pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.) s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ a písm. e/ Tr. zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 1. decembra 2020, č. k. 28Tk/1/2020-388, na neverejnom zasadnutí konanom v Trnave 18. marca 2021, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. c), ods. 2 Tr. por. sa napadnutý rozsudok zrušuje vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. sa vec vracia okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Okresný súd Trnava (ďalej len okresný súd) rozsudkom z 1. decembra 2020, č. k. 28Tk/1/2020-388, uznal obžalovaného za vinného z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ a písm. e/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že dňa 06.04.2020, v čase približne o 14.33 hod. v byte č. X na X. poschodí bytového domu na Q. ulici XXX/X, Q. T., okres Dunajská Streda, po predchádzajúcej slovnej hádke fyzicky napadol svojho brata E. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. ulica XXX/X, Q. T., s ktorým žil na uvedenej adrese v spoločnej domácnosti, a to takým spôsobom, že E. V. presne nezisteným bodno-rezným predmetom opakovane bodol do oblasti hrudníka, chrbta a ďalších častí tela, čím mu spôsobil mnohopočetné bodné poranenia na pravej i ľavej polovici hrudníka charakteru nábodov a bodných rán, viaceré rany na chrbte v oblasti ľavej lopatky, bodné rany na pravom i ľavom ramene, drobné defekty v oblasti pravého kolena, jeden drobný defekt na ľavom kolene, tri povrchové bodné defekty horného laloka pravých pľúc a jeden bodný defekt horného laloka ľavých pľúc, ktorým E. V., dňa 06.04.2020 v čase o 15.55 hod. podľahol, v dôsledku úrazovo krvácavého šoku s krvácaním do oboch pohrudnicových dutín.

Okresný súd ho za to odsúdil podľa § 145 ods. 2 Tr. zák., s prihliadnutím na § 36 písm. j), písm. l), § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. per analogiam aj na § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. na nepodmienečný trest odňatia slobody výmere 14 (štrnásť) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 60 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. zák. obžalovanému uložil aj trest prepadnutia veci opísaných v enunciiate rozsudku s tým, že vlastníkom prepadnutých vecí sa stáva štát.

Zároveň obžalovanému podľa § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Tr. zák. v spojení s § 78 ods. 1 Tr. zák. uložil ochranný dohľad v trvaní 1 (jeden) rok a podľa § 73 ods. 2 písm. a), písm. d) Tr. zák. aj ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou.

Taktiež obžalovaného podľa § 287 ods. 1 Tr. por. zaviazal k náhrade škody poškodenému E. V., ml., nar. XX.XX.XXXX v Q., bytom T. XXXX/XX, Q., škodu vo výške 1.093,88 eur a poškodenej spoločnosti

Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s., so sídlom Panónska cesta 2, Bratislava - Petržalka, IČO: 35 937 874, škodu vo výške 1.050 eur.

Okresný súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní realizoval vyhlásenie o vine, ktoré súd prijal, preto následne vykonával dokazovanie už len ohľadom výrokov o treste, ochrannom opatrení a náhrade škody.

V rámci dokazovania okresný súd zistil, že obžalovaný bol jedenkrát súdne trestaný v roku 2006 za nedbanlivostný prečin poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia podľa § 288 Tr. zák.

Zo záverov znaleckého posudku Ústavu pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r.o. č. 49/2020 zo dňa 31.08.2020 (č.l. 159) okresný súd zistil, že obžalovaný má sklon k jednoznačným a nekompromisným riešeniam problémových situácií, pričom si je vedomý svojho konania, súčasne sa však zbavuje zodpovednosti zaň, že najmä v stavoch alkoholického opojenia sa zvyšuje pravdepodobnosť jeho neadekvátnych, emocionálne uvoľnených, racionálne nezvládaných prejavov s agresívnym priebehom, že nahromadené vnútorné napätia obžalovaného sa môžu uvoľniť v prudkých prejavoch zlosti a nenávisťi a v konečnom dôsledku voči okoliu orientovaným agresívnym správaním. V prípade obžalovaného neboli zistené žiadne príznaky duševnej choroby v zmysle psychózy. Zistené bolo organické poškodenie CNS s parciálnym poklesom jeho mentálnych schopností s polyetiologickou podmienenosťou. V čase spáchania skutku a aj v súčasnosti obžalovaný trpel a trpí zmiešanou poruchou osobnosti, ľahkými poruchami poznávania (psychosyndrómom) a syndrómom závislosti od alkoholu. Obžalovaný v čase, kedy bol spáchaný trestný čin, ktorý mu je kladený za vinu, mohol a vedel rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania pre spoločnosť. Jeho schopnosť ovládať svoje konanie však bola znížená vo forenzne významnej miere. Mieru zníženia ovládacej schopnosti hodnotia znalci ako podstatnú. V čase, kedy bol spáchaný trestný čin, ktorý mu je kladený za vinu, bol obžalovaný v stave jednoduchej alkoholovej opitosti, ktorá sa spolu s ďalšími psychickými poruchami spolupodieľala na znížení jeho ovládacej schopnosti.

Okresný súd ďalej dôvodil tým, že pri určovaní druhu a výmery trestu prihliadal najmä na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie a jeho mieru, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu obžalovaného, jej pomery a možnosti jeho nápravy. Okresný súd po zvážení všetkých rozhodných skutočností dôležitých pre určenie druhu a výmery trestu, s prihliadnutím na zistenie poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. l/ Tr. zák. (priznal sa k spáchaniu trestného činu a tento úprimne oľutoval) a podľa § 36 písm. j/ Tr. zák. (viedol riadny život - keď spáchanie nedbanlivostného prečinu podľa § 288 Trestného zákona v roku 2006 nepovažuje súd za takú skutočnosť, ktorá by uvedenú poľahčujúcu okolnosť vylučovala), nezistiac žiadne priťažujúce okolnosti, pristúpil k aplikácii § 38 ods. 3 Tr. zák., pretože u obžalovaného prevyšoval pomer poľahčujúcich okolností. Pri použití § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. prichádzalo do úvahy ukladanie trestu v zmysle § 145 ods. 2 Tr. zák. v rozmedzí sadzby 20 rokov až 23 rokov a 4 mesiace (pôvodná sadzba 20 - 25 rokov až doživotie).

Okresný súd pri zvažovaní výšky trestu, poukazujúc na právne závery vyplývajúce zo stanoviska Najvyššieho súdu SR Tpj 55/2016, pristúpil k použitiu § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. vzhľadom na to, že obžalovaný sa k spáchaniu skutku priznal a úprimne ho oľutoval, čím nastala teoretická možnosť per analogiam uzavretia a schválenia dohody o vine a treste. Za dostatočný považoval okresný súd trest odňatia slobody vo výmere 14 rokov, keď mal zákonnú možnosť uložiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby (t.j. 13 rokov a 8 mesiacov, čo sú dve tretiny z 20 rokov). Ďalej uviedol, že mimoriadne zníženie trestu odôvodňujú aj závery plynúce zo znaleckého posudku č. 49/2020, z ktorých vyplynula znížená príčetnosť obžalovaného počas spáchania skutku. Vzhľadom na okolnosti prípadu a predovšetkým na pomery obžalovaného by podľa názoru okresného súdu použitie trestnej sadzby ustanovenej Tr. zák. aj v spojení s aplikáciou ust. § 38 ods. 3 Tr. zák. (teda trest odňatia slobody minimálne vo výmere 20 rokov) bolo neprímerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Znalci v predmetnom znaleckom posudku konštatovali, že bezprostredným motívom konania obžalovaného mohol byť posledný konflikt s bratom, pričom nemožno vylúčiť provokačné správanie poškodeného voči obžalovanému, ktoré mohlo spustiť jeho zlosťou posilňované fyzicky agresívne prejavy voči poškodenému v zmysle nezvládnutého afektu v stave alkoholického opojenia oboch bratov. Okresný súd dodal, že podľa jeho názoru v prípade obžalovaného išlo o konanie v afekte (ako sa k tomu vyjadrili znalci v znaleckom posudku), keď v čase spáchania trestného činu bol pod vplyvom alkoholu, jeho ovládacie schopnosti boli značne obmedzené a celá situácia bola vyústením dlhodobého konfliktného vzťahu oboch bratov.

Pokiaľ ide o vonkajšiu diferenciáciu výkonu trestu odňatia slobody, okresný súd obžalovaného zaradil podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia súc toho názoru,

že závažnosť trestného činu (vzhľadom na zníženú príčetnosť obžalovaného v čase skutku) a miera narušenia obžalovaného nie sú natoľko vysoké, aby bolo potrebné neho pôsobiť v ústave na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia, do ktorého by musel byť inak zaradený (s poukazom na § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák.). Okresný súd dodal, že nakoľko obžalovaný nebol v predchádzajúcich 10 rokoch vo výkone nepodmienečného trestu odňatia slobody, svoj čin úprimne oľutoval a je vyššieho veku, tak jeho náprava je možná a bude aj lepšie zaručená práve v ústave so stredným stupňom stráženia.

Po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní sa prokurátor vzdal práva na podanie odvolania a obžalovaný si ponechal lehotu.

Dňa 11. decembra 2020 bolo okresnému súdu doručené písomného podanie obžalovaného označené ako odvolanie. Uviedol v ňom, že sa odvoláva voči výške trestu a nápravno-výchovnej skupine, lebo vzhľadom na jeho vek a zdravotný stav môže byť pre neho tento trest konečný.

Podané odvolanie odôvodnil aj prostredníctvom svojej obhajkyne JUDr. Ingrid Haulíkovej písomným podaním doručeným okresnému súdu 12. januára 2021.

V odvolaní uviedol, že nesúhlasí s výškou uloženého trestu. Okresnému súdu vytýkal, že nesprávne aplikoval ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam a trest ukladal v rozpätí od 13 rokov 8 mesiacov do 20 rokov, hoci správne mal aplikovať ust. § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zák., pretože bolo potrebné vychádzať z toho, že spáchal trestný čin v stave zmenšenej príčetnosti.

Zmenšenou príčetnosťou sa rozumie stav, v ktorom bola v dôsledku duševnej poruchy podstatne znížená schopnosť páchatel'a rozpoznať protiprávnosť činu alebo ovládať svoje konanie. Skutočnosť, že trestný čin bol spáchaný v stave zmenšenej príčetnosti, nevylučuje trestnú zodpovednosť, avšak odôvodňuje zvláštny postup voči páchatel'ovi a má význam predovšetkým pri rozhodovaní o treste. Rozhodovanie o treste a jeho výške musí byť v prípade páchatel'a, ktorý konal v stave zmenšenej príčetnosti spojené s úvahou súdu o možnosti uloženia ochranného liečenia, ktoré môže byť páchatel'ovi uložené popri treste, alebo ak je z hľadiska ochrany spoločnosti a nápravy páchatel'a účinnejšie než trest, aj namiesto trestu.

V odvolaní obžalovaný poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4To/58/2016 v ktorom sa okrem iného uvádza: „Krajský súd opakuje, že ustanovenie § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zák. o miernejšom postihu zmenšene príčetného páchatel'a vzhľadom na jeho zdravotný stav má charakter tzv. samostatného vymeriavacieho pravidla pri ukladaní sankcií (trestu a ochranného opatrenia). Ide o ustanovenie špeciálne nielen k trestnej sadzbe uvedenej v osobitnej časti Trestného zákona, ale aj k všeobecným ustanoveniam, ktoré sa týkajú ukladania trestu a ochranných opatrení. Z tohto pohľadu je teda ust. § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zák. špeciálne aj k ustanoveniam, ktoré sa zaoberajú ukladaním ochranných opatrení a preto má prednosť aj pred ustanovením § 76 ods. 1 Tr. zák. Ust. § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zák. sa teda neuplatní vedľa ustanovenia § 76 ods. 1 Tr. zák., ale pred ním s tým, že uloženie ochranného liečenia tu má Trestným zákonom stanovenú prednosť (§ 39 ods. 2 písm. c) Tr. zák.) pred ukladaním ochranného dohľadu (§ 76 ods. 1 Tr. zák.).“

Vzhľadom k uvedenému je logická zákonná úprava, ktorá pri ukladaní trestu odňatia slobody zmenšene príčetnému páchatel'ovi nestanovuje žiadne mantinely pri výmere ukladaného trestu odňatia slobody. Jedinou zákonnou požiadavkou pri ukladaní trestu zmenšene príčetnému páchatel'ovi podľa ust. § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zák. je to, aby súd okrem ochranného liečenia uložil aj trest odňatia slobody. Pokiaľ však ide o jeho výmeru, tu Trestný zákon nestanovuje žiadne trestné sadzby, či obmedzenia (čo je napokon vyslovene uvedené v ust. § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zák.) a výmeru trestu odňatia slobody ponecháva na zhodnotení súdu, pretože tá bude závisieť najmä od zdravotného stavu zmenšene príčetného páchatel'a.

Zo záverov znaleckého posudku Ústavu pre znaleckú činnosť v psychológii a psychiatrii vyplýva, že u neho bolo zistené organické poškodenie CNS s parciálnym poklesom jeho mentálnych schopností. Ďalej znalci uviedli, že v čase spáchania skutku trpel a aj v súčasnosti trpí zmiešanou poruchou osobnosti. Jeho schopnosť ovládať svoje konanie bola znížená vo forézne významnej miere a mieru zníženia znalci hodnotia ako podstatne zníženú. Bezprostredným motívom jeho konania vo vzťahu ku skutku, ktorý mu je kladený za vinu mohol byť posledný konflikt s bratom pričom nemožno vylúčiť provokačné správanie poškodeného voči nemu, ktoré mohlo spustiť jeho zlosťou posilňované fyzicky agresívne prejavy voči poškodenému v zmysle nezvládnutého afektu v stave alkoholckej opojenosti oboch bratov. Afekt odbúrava bežné zábrany páchatel'a, respektíve bráni racionálnemu uvažovaniu, ktoré zahŕňa tak právne ako aj etické normy, takže páchatel' koná tak, ako by za iných okolností nekonal.

Aj keď schopnosť páchatel'a ovládať svoje konanie a vnímať protiprávnosť svojho konania nie je úplne vymiznutá (v smere nepríčetnosti), sústredí svoju motiváciu na vybitie afektu a inak rešpektované pravidlá strácajú z dôvodu mimoriadneho pohnutia mysle pre páchatel'a svoju presvedčivosť. Kvalifikovaný afekt teda radikálne mení priority páchatel'a. Intenzívny pud k vybitiu afektívnej tenzie

zastiera jeho rešpekt k pravidlám, ako aj strach z prípadnej trestnej sankcie. Vplyvom afektu sa dočasne mení štruktúra osobnosti páchatela a dostavuje sa tzv. primitívna reakcia. Nebezpečnosť páchatela, ktorý sa dopustil trestného činu v stave zmenšenej prítetnosti je tu vyvažovaná povinným ukladaním ochranného liečenia.

Takýto postup je plne odôvodnený zdravotným stavom obžalovaného. Plne sa stotožňuje so závermi znaleckého psychiatrického dokazovania, podľa ktorého si jeho stav vyžaduje psychiatrickú liečbu. Vzhľadom k uvedenému musí byť pri jeho sankcionovaní dominantné uloženie ochranného psychiatrického liečenia, pretože práve liečebným prístupom možno dosiahnuť ochranu spoločnosti účelnejšie než výkonom trestu odňatia slobody. Práve ochranné psychiatrické liečenie je schopné eliminovať hrozbu opakovania trestnej činnosti z jeho strany, alebo aspoň zastaviť hroziace zhoršenie sa jeho zdravotného stavu.

Počas dokazovania v prípravnom konaní boli vypočutí viacerí svedkovia, predovšetkým rodinní príslušníci, ktorí nakoľko nemali informácie o spáchanom skutku sa po väčšine vyjadrovali k jeho osobe a k osobe nebohého poškodeného. Takmer všetci jednotne popisovali osobu nebohého ako konfliktného človeka, s ktorým sa ťažko vychádzalo a jeho osobu ako prispôsobivého človeka. Výpovede všetkých týchto svedkov vo svojej podstate tak potvrdzujú, že on bol nekonfliktný človek. To čo sa stalo 6. apríla 2020 v Q. T. je jedna veľká rodinná tragédia, ktorá sa nedá ale zvrátiť. On úprimne ľutuje to čo spáchal, pretože si zabil brata, avšak trest, ktorý mu okresný súd uložil vzhľadom na svoj vek a zdravotný stav považuje za neprimerane prísny. V prípade, že by okresný súd postupoval pri ukladaní trestu v zmysle ust. § 39 ods. 2 písm. c /Tr. zák., nemusel byť viazaný rozmedzím trestnej sadzby od 13 rokov a 8 mesiacov až 20 rokov a mohol uložiť obžalovanému trest odňatia slobody v nižšej výmere.

V konečnom návrhu obžalovaný žiadal, aby krajský súd napadnutý rozsudok zrušil vo výroku o treste a uložil mu podľa § 145 ods. 2 Tr. zák. s prihliadnutím na § 36 písm. j, písm. 1/ Tr. zák. s použitím § 39 ods. 2 písm. c Tr. zák. / trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov.

Prokurátor sa k dôvodom odvolania obžalovaného nevyjadril.

Spisový materiál bol Krajskému súdu v Trnave (ďalej len krajský súd) riadne predložený na rozhodnutie 22. februára 2021.

Podľa § 315 Tr. por., o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd. O odvolaní proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 316 ods. 1 Tr. por., odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

Podľa § 316 ods. 3 Tr. por., odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že

- a) súd rozhodol v nezákonnom zložení,
- b) obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, alebo
- c) hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 321 ods. 1 Tr. por., odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

- a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,
- b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,
- c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,
- d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,
- e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo
- f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 321 ods. 2 Tr. por., ak bolo odvolanie obmedzené podľa § 317 ods. 1 alebo 3, odvolací súd z dôvodu uvedeného v odseku 1 zruší len napadnutý výrok rozsudku. Ak však odvolací súd zruší hoci i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por., ak po zrušení napadnutého rozsudku alebo niektorej jeho časti treba urobiť vo veci nové rozhodnutie, vráti odvolací súd vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, len vtedy, ak by doplnenie konania odvolacím súdom bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo by mohlo viesť k iným skutkovým záverom.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací podľa § 315 Tr. por. preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle § 316 Tr. por. a zistil, že nie je dôvod na zamietnutie odvolania v zmysle § 316 ods. 1 Tr. por., ani na zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por., lebo odvolanie podal obžalovaný ako oprávnená osoba, v zákonom stanovenej lehote a proti výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Krajský súd následne postupom podľa § 317 odsek 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku o treste, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného je dôvodné, aj keď z iných ako prezentovaných dôvodov.

Pokiaľ ide o konanie, ktoré napadnutému výroku rozsudku predchádzalo, došlo v ňom k podstatným chybám, keďže boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Podľa § 2 ods. 19 Tr. por., pri rozhodovaní na hlavnom pojednávaní, na verejnom zasadnutí alebo na neverejnom zasadnutí smie súd prihliadnuť len na tie dôkazy, ktoré boli v tomto konaní vykonané, ak zákon neustanovuje inak.

Podľa § 268 odsek 2 Tr. por., pri výsluchu znalca na hlavnom pojednávaní sa použijú ustanovenia § 258 ods. 2 a 3 a § 259 primerane. Namiesto výsluchu znalca možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi alebo jeho písomný znalecký posudok, ak znalec bol pred podaním znaleckého posudku poučený podľa § 144, nie sú pochybnosti o správnosti a úplnosti znaleckého posudku a prokurátor i obžalovaný s tým súhlasia, alebo ak sa znalec naň odvolá.

Zo zápisnice z hlavného pojednávanía z 26. novembra 2020 krajský súd zistil, že okresný súd na hlavnom pojednávaní prečítal znalecký posudok číslo 49/2020 vypracovaný Ústavom pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r.o. síce so súhlasom strán, avšak ako listinný dôkaz postupom podľa § 269 Tr. por. Správne mal predmetný znalecký posudok so súhlasom strán oboznámiť čítaním postupom podľa § 268 ods. 2 Tr. por. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že tento dôkaz okresný súd na hlavnom pojednávaní nevykonal zákonným spôsobom.

Navyše, pokiaľ sa na hlavnom pojednávaní oboznamujú postupom podľa § 268 Tr. por. výsledky znaleckého dokazovania (či už sa vypočúva znalec alebo sa čítajú závery jeho znaleckého posudku), musí byť súčasne s tým vždy oboznámené aj uznesenie o príbratí znalca či znaleckého ústavu do konania. A pokiaľ ide o znalecké dokazovanie ohľadom duševného stavu obžalovaného, je potrebné v každom jednom prípade oboznámiť na hlavnom pojednávaní aj príkaz na vyšetrovanie duševného stavu obžalovaného. Len vtedy je totiž možné posúdiť správnosť a zákonnosť postupu, ktorý znaleckému dokazovaniu predchádzal. Okresný súd preto pochybil, keď postupom podľa § 269 Tr. por. neoboznámil ani jeden zo spomínaných listinných dôkazov.

Na základe vyššie uvedeného krajský súd konštatuje, že skutkové zistenia okresného súdu sú nateraz neúplné, v dôsledku čoho sú logicky dané aj pochybnosti o ich správnosti.

Keďže doplnenie dokazovania v takom rozsahu, aký je pre posúdenie tejto veci potrebný, by v konaní pred krajským súdom bolo spojené s neprímeranými ťažkosťami, krajský súd postupom § 321 ods. 1 písm. b), písm. c) Tr. por. napadnutý rozsudok na neverejnom zasadnutí v celom rozsahu zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vrátil vec okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Úlohou okresného súdu po vrátení veci bude v naznačenom smere vykonať dokazovanie postupom súladným s Trestným poriadkom. Nie je pritom vylúčené vykonať aj ďalšie dokazovanie či už v rozsahu dôkazných návrhov procesných strán alebo také, ktorého potreba vyplynie z doplnenia dokazovania. Alternatívne, ak okresný súd dospeje k záveru, že navrhnuté dôkazy nie je potrebné vykonať, odmietne ich a svoje úvahy o odmietnutí bližšie rozvedie v odôvodnení meritórneho rozhodnutia. Za každých okolností je ale potrebné dôsledne sa riadiť zásadou požiadavky náležitého zistenia skutkového stavu veci tak, aby bez dôvodných pochybností bolo možné o treste pre obžalovaného spravodlivo rozhodnúť. Pokiaľ ide o odvolacie námietky obžalovaného, krajský súd ich považuje vzhľadom na neúplné dokazovanie za predčasné. Faktom ale zostáva, že v odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd, súc toho názoru, že vykonal riadne dokazovanie prečítaním znaleckého posudku, nedal stranám žiadnu odpoveď na to, či v prípade obžalovaného sú zákonné podmienky pre mimoriadne zníženie trestu postupom podľa § 39 ods. 2 písm. c) Tr. por. splnené alebo nie sú splnené a prečo. Ide pritom o kľúčovú otázku, ktorá determinuje aj rozpätie trestnej sadzby, v ktorej sa trest obžalovanému ukladá, keďže postupom podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam je možné uložiť trest nižší o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby, no pri aplikácii ust. § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zák. žiadne takéto obmedzenie neplatí. Bez vyriešenia tejto kardinálnej otázky majúcej vplyv na zákonnosť trestu sú akékoľvek úvahy o primeranosti trestu nateraz bezpredmetné.

Zároveň bude okresný súd povinný rozsudok náležitým spôsobom odôvodniť (§ 168 ods. 1 Tr. por.) tak, aby všetky skutkové i právne zistenia, závery a úvahy okresného súdu boli zrozumiteľné pre strany trestného konania a preskúmateľné v rámci odvolacieho konania.

Keďže bol rozsudok zrušený len v dôsledku odvolania podaného v prospech obžalovaného, bude potrebné v ďalšom konaní dôsledne rešpektovať zásadu zákazu reformatio in peius (zásadu zákazu zmeny k horšiemu) vyjadrenú v ust. § 327 ods. 2 Tr. por.
Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne (§ 163 ods. 4, § 170 ods. 6 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.